

EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

24 iulie 2019

Probă scrisă
LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Model

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A. Redactați un eseu de 600 – 900 de cuvinte, în care să motivați, formulând două argumente, apartenența la un curent cultural/literar sau la o orientare/mișcare culturală/literară a unui text dramatic aparținând lui Marin Sorescu, valorificând două referințe critice sau de istorie literară.

20 de puncte

B. Prezentați clasa adverbului.

20 de puncte

În elaborarea răspunsului, veți avea în vedere:

- menționarea a două aspecte definitorii ale clasei adverbului;
- numirea a două criterii de clasificare a adverbului;
- ilustrarea, cu câte un exemplu, a trei tipuri de adverbe;
- exemplificarea, prin câte un enunț, a cinci funcții sintactice diferite ale adverbului.

C. Citiți următorul text:

20 de puncte

Călătoream spre București cu acel tren rapid care traversează țara aproape în diagonală, din inima Transilvaniei până în capitală – unde se pare că avem cu toții treburi. Probleme editoriale, asta aveam, și bănuiesc că faptul mă făcea să mă cred, poate pentru prima oară în viață, oarecum important. Întrucât, ca pentru orice om care se crede important, drumul nu putea fi altfel decât lung și plicticos, mă înarmasem cu un roman polițist dintr-o inconfundabilă colecție, cum aveam s-o fac de-atunci pentru toate drumurile lungi, indiferent de mijlocul de transport folosit. De altfel, romanele polițiste sunt bune și pentru insomniile din hoteluri. Ele sunt bune să uiți cine ești, și acesta este probabil secretul deconectării și relaxării pentru care sunt apreciate.

Prin fața geamurilor, peisajul defila într-o curgere de bandă desenată, un peisaj deja cunoscut chiar în această defilare înlănțuită și care avea să-mi dea, peste ani, impresia unui film prea des văzut. Mai devreme sau mai târziu, se va trezi cineva să înnoade o conversație, să scoată mâncarea din bagaj, să-și ceară voie să aprindă o țigară. Pe bancheta din fața mea ședea o fată concentrată în lectura unei cărți. Decretase că, pentru ea, noi, ceilalți, nu existam. Era frumoasă, bine îmbrăcată, cu genunchii lipiți ca niște fructe gemene. E în politica acestor fete să ignore pe toată lumea, de parcă ele n-ar trebui să vadă, ci doar să se lase văzute. După ce i-am trecut pe toți ceilalți în revistă, ba chiar am schimbat câteva cuvinte cu unii, am tăcut și privirile mi s-au oprit din nou asupra ei. Ea ridică volumul în așa fel încât să fie un scut care s-o apere de privirile mele, pe care probabil le simțea. Și coperta era cea mai cunoscută din lume – coperta albă, cu litere negre și portocalii, a propriului meu volum de proze scurte, care, de altfel, se găsea în acel moment în toate librăriile. Am încremenit.

Alexandru Vlad, *Curcubeul dublu*

Scrieți răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Prezentați o funcție a comunicării identificată în textul dat. 2 puncte
2. Notați, din ultimele două enunțuri ale textului dat, două cuvinte care să conțină câte un diftong, precizând vocala și semivocala pentru fiecare situație identificată. 2 puncte
3. Explicați modul de formare a fiecăruia dintre următoarele cuvinte: *câteva*, *portocalii*. 2 puncte
4. Motivați utilizarea virgulelor din secvența: *noi, ceilalți, nu existam*. 2 puncte
5. Precizați ce parte de vorbire este fiecare dintre cuvintele subliniate în secvența: *care avea să-mi dea, peste ani, impresia unui film prea des văzut*. 2 puncte
6. Exemplificați, prin enunțuri, două valori morfologice distincte ale cuvântului *de*, precizându-le. 2 puncte
7. Menționați funcția sintactică a cuvintelor subliniate în secvența: *E în politica acestor fete să ignore pe toată lumea, de parcă ele n-ar trebui să vadă, ci doar să se lase văzute*. 2 puncte

8. Prezentați, în 30 – 70 de cuvinte, rolul expresiv al verbelor la modul indicativ, timpul imperfect în textul dat. 2 puncte
9. Transcrieți două propoziții subordonate diferite din fraza următoare, precizând felul acestora: *Întrucât, ca pentru orice om care se crede important, drumul nu putea fi altfel decât lung și plicticos, mă înarmasem cu un roman polițist dintr-o inconfundabilă colecție, cum aveam s-o fac de-atunci pentru toate drumurile lungi, indiferent de mijlocul de transport folosit.* 2 puncte
10. Comentați, în 60 – 100 de cuvinte, următoarea secvență din text: *După ce i-am trecut pe toți ceilalți în revistă, ba chiar am schimbat câteva cuvinte cu unii, am tăcut și privirile mi s-au oprit din nou asupra ei. Ea ridică volumul în așa fel încât să fie un scut care s-o apere de privirile mele, pe care probabil le simțea. Și coperta era cea mai cunoscută din lume – coperta albă, cu litere negre și portocalii, a propriului meu volum de proze scurte, care, de altfel, se găsea în acel moment în toate librăriile. Am încremenit.* 2 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Alegeți una dintre următoarele secvențe din programele școlare în vigoare:

4. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse

Competențe specifice	Conținuturi asociate
4.1 utilizarea în redactarea unui text propriu a cunoștințelor de morfosintaxă, folosind adecvat semnele ortografice și de punctuație	– aplicarea corectă a semnelor de punctuație la nivelul frazei (coordonare, subordonare, incidentă); realizarea expresivității cu ajutorul semnelor de punctuație; aplicarea cunoștințelor de morfosintaxă în exprimarea scrisă corectă

Programe școlare de limba și literatura română pentru clasele a V-a – a VIII-a,
aprobate prin ordinul ministrului nr. 5097/09.09.2009, Clasa a VIII-a

2. Folosirea modalităților de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte literare și nonliterare

Competențe specifice	Conținuturi
2.5 compararea trăsăturilor definitorii ale comunicării în texte ficționale și nonficționale	– ficțiune, imaginație, invenție; realitate, adevăr – scopul comunicării (informare, delectare, divertisment etc.) – reacțiile receptorului (cititor, ascultător) – „eu ficțional” și „eu real”, text ficțional și text nonficțional

Programe școlare. Ciclul inferior al liceului, Limba și literatura română – Clasa a IX-a,
aprobata prin ordinul ministrului nr. 5099/09.09.2009

Prezentați, pe baza secvenței alese, modul în care se formează/dezvoltă competența specifică.

În prezentarea demersului didactic, veți avea în vedere următoarele aspecte:

- prezentarea unui element de conținut asociat competenței specifice date; 4 puncte
- explicarea relației dintre competența specifică dată și elementul de conținut ales; 4 puncte
- detalierea unei activități de învățare, relevante pentru formarea/dezvoltarea competenței specifice date; 4 puncte
- elaborarea a doi itemi de tip diferit (obiectivi/semiobiectivi) pentru evaluarea modului în care s-a format/dezvoltat competența specifică dată. 4 puncte

Notă! Se acordă **14 puncte** pentru redactare (organizarea ideilor în scris, utilizarea limbii literare și a limbajului de specialitate, respectarea normelor de ortografie și de punctuație).